NAVODILA ZA OPRAVLJANJE SPECIALIZACIJE

Ljubljana, zadnja sprememba november 2026

KAZALO

1. Pravni akti 3
2. Začetek opravljanja specializacije 3
2.a Individualiziran program kroženja in vštevanje v program specializacije 3
2.b Menjava specializacije 4
3. Zaposlovanje na specializantskih delovnih mestih 5
3.a Delovni čas 5
3.b Pogodba o zaposlitvi 5
3.c Letni dopust 6
3.č Delovne obveznosti do delodajalca v času kroženja pri drugem pooblaščenem izvajalcu 6
4. Trajanje specializacije, daljše odsotnosti 6
4.a Izredni kolokvij 7
5. Delo specializanta pri delodajalcu 1x tedensko 7
6. Opravljanje specializacije v primeru spremembe programa 9
7. Opravljanje dela specializacije v tujini 9
8. Kakovostno izvajanje specializacij in »samostojno delo« specializantov 10
8.a Definicija »samostojnega dela« specializantov 11
8.b Predpisovanje izvidov s strani specializantov 11
8.c Dežurstva (neprekinjeno zdravstveno varstvo) 11
9. Specializantska sredstva 12
10. E-list zdravnika specializanta 13
11. Specialistični izpit 13

1. Pravni akti

Potek in izvajanje specializacij, višino sredstev za specializacije za potrebe mreže javne zdravstvene službe, ki se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije, ter način zagotavljanja sredstev za specializacije urejajo:

- Zakon o zdravniški službi (v nadaljevanju: ZZdrS)
- Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov (v nadaljevanju: Pravilnik o specializacijah)
- Pravilnik o višini sredstev za specializacije za potrebe mreže javne zdravstvene službe, ki se zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije (v nadaljevanju: Pravilnik o višini sredstev za specializacije)
- Pravilnik o načinu zagotavljanja sredstev za pripravništvo, sekundariat in specializacije (v nadaljevanju: Pravilnik o načinu zagotavljanja sredstev za specializacije)

Toplo priporočamo, da si določila obeh aktov natančno preberete.

2. Začetek opravljanja specializacije

Zdravniška zbornica Slovenije (v nadaljevanju: Zbornica) vodi postopke odobravanja specializacij skladno z določili Zakona o splošnem upravnem postopku. **Rok za izdajo odločb je 2 meseca** od izteka roka za prenos vlog na vsakokratnem razpisnem roku.

Leta 2017 je bila sprejeta novela Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-F), ki je prinesla novost, v skladu s katero pritožba zoper odločbo o specializaciji zadrži njeno izvršitev. Navedeno pomeni, da **v primeru odločbe izdane v izbirnem postopku, ob pritožbi enega izmed kandidatov tudi vsi ostali kandidati ne morejo pričeti opravljati specializacije, dokler o pritožbi tega kandidata ni pravnomočno odločeno na drugi stopnji** (Ministrstvu za zdravje RS, ali v primeru vrnitve zadeve Zbornici v ponovno odločanje - do dokončne odločitve na prvi stopnji). V primeru, ko ni izbirnega postopka, je pa na eno specializacijo za območje celotne države ali posameznega izvajalca prijavljenih več kandidatov, Zbornica izda **skupno odločbo**, ko prejme vse obrazce o opravljenih razgovorih s koordinatorji specializacij (in hkrati s predstavniki izvajalcev, v primerih, ko so se kandidati prijavili na specializacije, ki so bile razpisane za posamezne izvajalce).

Ko postane **odločba o specializaciji pravnomočna in dokončna**, prejme v roku 30 dni vsak specializant, ki mu je bila specializacija odobrena, **sklep o pričetku opravljanja specializacije**. V sklepu se določi glavni mentor, datum, do katerega mora specializant najkasneje pričeti z opravljanjem specializacije in delodajalec specializanta tekom specializacije. Datum za pričetek opravljanja specializacije je 3 mesece od izdaje sklepa. Na podlagi pisne prošnje specializanta, ki jo mora na Zbornico nasloviti pred iztekom roka, ki je bil določen za začetek specializacije, se rok za pričetek v izjemnih in utemeljenih primerih lahko podaljša (daljša bolniška odsotnost, porodniški dopust, tujci-pridobitev delovnega dovoljenja ali opravljanje doktorskega študija).

2.a Individualiziran program kroženja in vštevanje v program specializacije

Ko specializant prejme sklep o pričetku opravljanja specializacije, glavni mentor v sodelovanju s specializantom pripravi individualiziran **program opravljanja specializacije** (obrazci za vnos kroženja so dosegljivi na spletni strani Zbornice pri vsaki specializaciji posebej). V kolikor Zbornica prejme predlog programa kroženja **najkasneje do 10. v mesecu**, lahko specializant prične opravljati specializacijo prihodnji mesec.

Pri pripravi individualiziranega programa kroženja je treba upoštevati **posebnosti posameznih specializacij**, da se npr. del kroženja obvezno opravi v »drugi« ustanovi ter ob začetku priprave programa **obvezno predlagati vštevanje usposabljanja iz izbirnega dela sekundariata, če ustreza programu specializacije**. Obenem lahko glavni mentor predlaga tudi vštevanje drugega predhodnega usposabljanja, izobraževanja ali dela, ki naj se prizna v program specializacije. Obrazec za vštevanje je dostopen na tej povezavi. **Vštevanje drugega usposabljanja, izobraževanja ali**

dela je mogoče kadarkoli do zaključka specializacije. Za vštevanje iz naslova dela v času epidemije Covid-19 mora specializant obrazcu za vštevanje obvezno priložiti potrdilo o vpoklicu. V zvezi z vštevanjem zgolj opozarjamo, da področij, ki se vštejejo v program specializacije, kasneje ni mogoče odvšteti. Zgodilo se je že, da je bilo specializantom vštevanje priznano že ob samem začetku specializacije, tekom opravljanja specializacije pa so ugotovili, da bi bilo dobro, če bi všteta področja vsaj v določenem delu opravili tudi v času rednega opravljanja specializacije. Zato specializantom in glavnim mentorjem svetujemo, da o vštevanju drugega usposabljanja, izobraževanja ali dela dobro razmislijo in vštevanja ne predlagajo že takoj na samem začetku specializacije. Komisija za podiplomsko usposabljanje zdravnikov in Svet za izobraževanje zdravnikov zavzemata stališče, da se delo sobnega zdravnika pri vštevanju praviloma upošteva v razmerju 2:1, vlogi za vštevanje dela sobnega zdravnika je treba obvezno priložiti mnenje neposrednega mentorja oziroma vseh mentorjev z opisom dela, ki ga je specializant opravil kot sobni zdravnik.

Vštevanje prizna Zbornica na podlagi predloga glavnega mentorja, ki mora navesti **katera področja in v kolikšnem trajanju predlaga za vštevanje**, ter soglasja nacionalnega koordinatorja specializacije. V primeru specializacij, ki so navedene v Annexu V., Direktive 2005/36/ES, vštevanje izobraževanja oziroma usposabljanja **ne sme presegati ene polovice obdobja trajanja specializacije, ki je določeno kot minimalno v skladu z Direktivo 2005/36/ES**, razen če gre za enako specializacijo ali specializacije s skupnim deblom.

Posamezna **kroženja** lahko specializant opravi le v pooblaščeni ustanovi za izvajanje specializacije. Tabele pooblaščenih izvajalcev za posamezne specializacije so dosegljive na spletni strani Zbornice https://www.zdravniskazbornica.si/karierni-razvoj/specializacije/seznam-specializacij

Zaželeno je, da se že ob pričetku specializacije pripravi program kar največjega dela kroženja.

Program kroženja, podpisan s strani glavnega mentorja, naj specializant posreduje Zbornici (svetovalki za svojo specializacijo; kontakti: https://www.zdravniskazbornica.si/specializacija) na obrazcu za vnos kroženja, ki je dosegljiv na spletni strani Zbornice.

Po prejemu predloga programa Zbornica le-tega uskladi z razpoložljivimi **mesti za usposabljanje** ter specializanta napoti na usposabljanje z **obvestilom o pričetku specializacije in razporedom kroženja**. V kolikor so posamezna specializantska delovna mesta že polno zasedena, Zbornica o tem obvesti specializanta in ga napoti na usposabljanje k pooblaščenemu izvajalcu, pri katerem so še prosta mesta za usposabljanje. Obvestilo o pričetku specializacije prejmejo specializant, njegov glavni mentor in kadrovska služba delodajalca. Kroženja se praviloma pričenjajo prvi dan v mesecu. **Za napotitev na usposabljanje mora Zbornica prejeti predlog kroženja čim prej, najkasneje pa do 10. v mesecu za prihodnji mesec**. **Pred pričetkom vsakega novega kroženja se mora specializant vsaj 1 mesec pred pričetkom javiti predstojniku oddelka**. Pooblaščeni izvajalec, kjer je specializant na kroženju, mora namreč pred pričetkom kroženja specializantu določiti neposrednega mentorja in ga seznaniti z vsemi informacijami, ki jih potrebuje za pričetek in izvajanje kroženja.
Vsako kasnejšo **spremembo že pripravljenega programa** kroženja je potrebno sporočiti **najmanj 2 meseca** pred želeno spremembo oziroma novim kroženjem (npr. 1. februarja za 1. april)! V kolikor sprememba kroženja ni javljena pravočasno (najmanj 2 meseca pred želeno spremembo), mora specializant pred spremembo pridobiti soglasje predstojnika oddelka, kjer bi moral krožiti, in soglasje predstojnika oddelka, kjer želi krožiti.

2.b Menjava specializacije (ali na isto specializacijo in le menjava regija/izvajalec/nacionalni nivo, ali prehod iz ene specializacije na drugo specializacijo)

Prenos opravljenih kroženj iz starega E-lista v nov E-list se lahko prenese šele po tem, ko specializant že prične z novo specializacijo. **E-list trajno prekinjene specializacije je treba izpolniti do pričetka nove specializacije,** zato specializantom svetujemo, da v trenutno veljavni specializaciji pridobijo vse potrebne podpise glavnih in neposrednih mentorjev ter zabeležijo opravljena dežurstva in posege.

Podatki iz starega (zaključenega E-lista) se prepišejo v novega, ko **specializant poda zaprosilo za prepis** (na mail podpora@zzs-mcs.si) oziroma **najkasneje 3 mesece po pričetku nove specializacije**. **Po tem roku prejšnjega e-lista ni možno več odklepati**.
V praksi se tako po zaprosilu specializanta vse, kar specializant vnaša v E-list, iz starega prepiše v nov E-list pod kategorije »izven plana« (posegi, tečaji, dežurstva…). Kroženja se v E-list ne prepisujejo, pač pa se specializantu pri novi specializaciji v registru zdravnikov zabeležijo kot »priznana« kroženja in se v E-listu le prikazujejo (vsa vštevanja v novem programu se beležijo z datumom en dan pred pričetkom nove specializacije).

3. Zaposlovanje na specializantskih delovnih mestih

3.a Delovni čas

Specializacija se opravlja **s polnim delovnim časom**. Specializant, ki kot starš uveljavlja pravice iz zakona, ki ureja delovna razmerja, ter zakona, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke, lahko opravlja specializacijo s krajšim delovnim časom od polnega. V tem primeru se trajanje specializacije ustrezno podaljša.
Če s tem soglaša delodajalec specializanta, lahko specializacija poteka s krajšim delovnim časom od polnega tudi v drugih primerih, vendar ne manj, kot šest ur dnevno. Tudi v tem primeru se specializacija ustrezno podaljša.

3.b Pogodba o zaposlitvi

Specializant z delodajalcem sklene **pogodbo o zaposlitvi za določen čas**, in sicer za čas trajanja specializacije. Na ta način specializantu, ki gre pred zaključkom specializacije na bolniški stalež oziroma nastopi porodniški dopust, ne preneha delovno razmerje ter tako uživa vse pravice in ugodnosti, ki iz delovnega razmerja izhajajo, delodajalec pa ni v ničemer oškodovan. Specializacija poteka v okviru polnega delovnega časa, pod enakimi pogoji, kot to velja za delo zdravnikov pri pooblaščenem izvajalcu.
Pred pričetkom usposabljanja se mora **specializant javiti predstojniku oddelka ter v kadrovski službi delodajalca** za ureditev delovnega razmerja (**najkasneje do 10. v mesecu, za prihodnji mesec**). Delodajalec mora specializanta pred nastopom dela napotiti tudi na zdravniški pregled in pred nastopom dela prejeti pozitivno zdravniško spričevalo. Specializanti, ki niso slovenski državljani, se morajo javiti čim prej, saj je zanje potrebno pridobiti delovno dovoljenje. S predstojnikom oddelka (kjer kroži) in kadrovsko službo delodajalca se specializant dogovori tudi za vsako načrtovano odsotnost z dela.

V skladu z določili Posebnega tarifnega dela Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Sloveniji se specializanti razporedijo na naslednja delovna mesta:

- na delovna mesta zdravnikov specializantov III so razporejeni zdravniki specializanti v prvem in drugem letu opravljanja specializacije,
- na delovna mesta zdravnikov specializantov II so razporejeni zdravniki specializanti v tretjem in četrtem letu opravljanja specializacije,
- na delovna mesta zdravnikov specializantov I so razporejeni zdravniki specializanti v petem in šestem letu opravljanja specializacije.

Za plače specializantov in druge stroške v zvezi s specializacijo (plačilo mentorjev, stroški udeležbe na seminarjih, ipd.) prejme delodajalec povračilo stroškov s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije oziroma proračuna Republike Slovenije. Stroške natančno opredeljuje Pravilnik o višini sredstev za specializacije, zato **je pomembno, da se specializanti usposabljate točno na tistih specializantskih delovnih mestih, kamor vas je razporedila Zbornica ter uveljavljate izplačilo vseh s plačo povezanih dodatkov (malica, prevoz...), ki vam v skladu z veljavnimi pravnimi podlagami pripadajo, saj vaš delodajalec prejme sredstva za ta namen**. Za vsakega specializanta je namenjeno **449,09 € letno za udeležbo na tečajih in seminarjih v Sloveniji ali tujini**, za stroške prevoza in bivanja v zvezi z udeležbami na tečajih in seminarjih oziroma za **nakup strokovne literature**. Iz teh sredstev je potrebno najprej financirati **obvezne tečaje** tekom specializacije, nato pa jih lahko porabite za izobraževanja po lastni izbiri. Dodatna sredstva se namenijo za plačilo nekaterih tečajev, ki so izrecno navedeni v Pravilniku o višini sredstev za specializacije.

3.c Letni dopust

Obvestilo o letnem dopustu specializantu izda delodajalec, pri katerem je specializant zaposlen, najkasneje do 31. marca. Redni letni dopust je specializant dolžan koristiti tekom posameznih področij, v enakomernih deležih, kot jih področja prenesejo. Glede koriščenja letnega dopusta tekom posameznega kroženja se specializant predhodno dogovori s svojim glavnim mentorjem, o nameri koriščenja pa tudi z neposrednim mentorjem in s predstojnikom delovišča, na katerem želi dopust koristiti. Skladno z določili Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1) lahko vsak zaposleni (tudi specializant) **po lastni izbiri** koristi **le en dan letnega dopusta,** na tisti dan, ki ga sam določi, o čemer mora obvestiti delodajalca najkasneje tri dni pred izrabo.
Podaljšanje specializacije zaradi nezmožnosti koriščenja rednega letnega dopusta je dopustno le v izjemnih primerih, npr. ko je specializantka pred nastopom porodniškega dopusta na daljši bolniški, kar ji objektivno onemogoča izrabo. V primeru prošnje za podaljšanje specializacije iz navedenega razloga mora specializant zbornici predložiti **potrdilo kadrovske službe delodajalca, iz katerega je razvidno, da je specializant želel koristiti redni letni dopust, pa le-to iz objektivnih razlogov ni bilo mogoče**. V potrdilu mora biti eksplicitno navedeno, da je specializant redni letni dopust skušal koristiti in koliko dni rednega letnega dopusta bi mu propadlo, v kolikor mu specializacije ne bi podaljšali. V zvezi z navedenim je Svet za izobraževanje zdravnikov na 42. redni seji dne 13. 6. 2024 sprejel naslednji sklep:
Sklep 8/42/2024: *Glede podaljšanja specializacije iz razloga, da bi specializantu sicer ugasnila pravica do koriščenja rednega letnega dopusta, je Svet za izobraževanje zdravnikov sprejel naslednje stališče: »Vsak zaposleni (specializant) lahko koristi redni letni dopust (v nadaljevanju: RLD) v skladu z določili Zakona o delovnih razmerjih na naslednji način:*

1. *RLD dodeljen za tekoče koledarsko leto, do vključno 30.6. naslednjega koledarskega leta.*
2. *V primeru daljših bolniških odsotnosti, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka je mogoče:*
   - *RLD iz preteklega koledarskega leta koristiti do 31.3. naslednjega koledarskega leta,*
   - *RLD tekočega leta pa do 30.6. naslednjega leta.*

Prošnjo za podaljšanje specializacije iz razloga, da bi specializantu sicer ugasnila pravica do koriščenja RLD, lahko specializant vloži največ 4 mesece pred datumom, do katerega RLD lahko koristi. Prošnji mora obvezno priložiti:

- *potrdilo kadrovske službe delodajalca specializanta o koriščenju rednega letnega dopusta,*
- *soglasje glavnega mentorja za podaljšanje specializacije iz naslova nemožnosti koriščenja rednega letnega dopusta in*
- *izjavo glavnega mentorja specializanta, da ima da ima specializant na dan oddaje vloge za podaljšanje specializacije v E-listu specializanta vnesene vse posege in podane ocene vseh mentorjev.*

Glede na navedeno Svet za izobraževanje zdravnikov spodbuja glavne mentorje in specializante, da konec leta, v okviru letnega razgovora, naredita plan izrabe RLD za prihajajoče leto.«.

3.č Delovne obveznosti do delodajalca v času kroženja pri drugem pooblaščenem izvajalcu

ZZdrS določa, da v času opravljanja specializacije pri pooblaščenem izvajalcu specializant do delodajalca nima nobenih delovnih obveznosti, ohrani pa vse pravice iz delovnega razmerja. Navedena določba je namenjena zlasti varstvu specializanta, da mu matični delodajalec v času kroženja ne nalaga dela, medtem ko določena raven komunikacije med delodajalcem in specializantom tudi v času njegovega kroženja drugje mora obstajati, pri čemer je ta komunikacija lahko preko e-pošte, ki jo zagotavlja matični delodajalec. Nenazadnje Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) na večjem številu mest določa, da delodajalec lahko svoje odločitve (npr. pisno opozorilo pred odpovedjo, pisna napotitev na čakanje na delo, pisno obvestilo o letnem dopustu) posreduje na e-naslov, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec.

Delodajalec specializantu torej lahko naloži, da spremlja službeni e-naslov tudi v času kroženja pri drugih izvajalcih, vendar pa to ne pomeni, da mu lahko preko e-naslova naloži delovne obveznosti (opravljanje dela).

4. Trajanje specializacije, daljše odsotnosti

Obdobje, ki je v programu opredeljeno kot dolžina specializacije, je najkrajši čas, v katerem je mogoče opraviti program specializacije. Dejansko traja specializacija tako dolgo, da kandidat pridobi znanje in veščine s celotnega

področja specializacije v tolikšnem obsegu, da bo po zaključeni specializaciji in opravljenem specialističnem izpitu lahko opravljal samostojno delo. Zbornica lahko trajanje specializacije **podaljša za največ tri mesece**, če **specializant** v obdobju, ki je opredeljeno kot dolžina specializacije, **ni pridobil zadostnega znanja in kompetenc**, da bi po zaključeni specializaciji in opravljenem specialističnem izpitu lahko samostojno opravljal delo. **Predlog za podaljšanje trajanja specializacije** poda glavni mentor, na obrazcu, ki je objavljen na spletni strani Zbornice, in mu je potrebno priložiti tudi dokazila, navedena na obrazcu. Predlog za podaljšanje specializacije mora biti podan pred iztekom programa specializacije. O predlogu odloči Zbornica v roku 30 dni od vložitve predloga, ko pridobi mnenje nacionalnega koordinatorja. Vse **opravičljive odsotnosti**, ki so skupaj daljše od 20 delovnih dni v koledarskem letu in imajo za posledico podaljšanje celotnega trajanja specializacije, je potrebno nemudoma sporočiti Zbornici. Pri odsotnosti, daljši od 20 delovnih dni (npr. zaradi bolezni, izrednega dopusta, materinskega, očetovskega ali starševskega dopusta), se čas specializacije ustrezno podaljša. Odsotnosti, ki skupaj ne trajajo dlje kot 20 zaporednih delovnih dni, niso razlog za podaljšanje trajanja specializacije. Čas specializacije se izjemoma lahko podaljša, kadar odsotnosti trajajo manj kot 20 zaporednih delovnih dni, če specializant zato ne opravi dela programa specializacije (krajša področja kroženja).

4.a Izredni kolokvij

Pravilnik o specializacijah v 37. členu določa opravljanje izrednega kolokvija in sicer:
»*(3)* ***Če neposredni ali glavni mentor specializanta oceni, da znanje specializanta ni zadostno, lahko zahteva opravljanje izrednega kolokvija****. Specializant izredni kolokvij opravlja pred tričlansko komisijo, ki jo določi zbornica in jo sestavljajo: koordinator specializacije, ki jo specializant opravlja ali njegov namestnik, zdravnik, ki je imenovan za glavnega mentorja s področja specializacije, ki jo specializant opravlja in zdravnik, ki je imenovan za neposrednega mentorja s področja, s katerega specializant opravlja kroženje in nista neposredno vključena v izobraževanje specializanta. Specializant mora biti o opravljanju izrednega kolokvija obveščen najmanj 30 dni prej. Na željo specializanta je pri opravljanju izrednega kolokvija lahko prisoten njegov glavni mentor.*
(4) O opravljanju izrednega kolokvija mora biti narejen zapisnik, s katerim se seznani glavnega mentorja specializanta, nadzornika kakovosti in zbornico.
(5) ***Če specializant izrednega kolokvija ne opravi, lahko glavni mentor v skladu s prvim odstavkom 34. člena tega pravilnika poda predlog za prenehanje specializacije****.«*

5. Delo specializanta pri delodajalcu 1x tedensko

5.a Navodila Ministrstva za zdravje za izvajanje specializacij, ki veljajo LE za specializante zaposlene v splošnih in specialnih bolnišnicah (z izjemo obeh univerzitetnih kliničnih centrov):

- ***specializanti obvezno delajo en dan na teden v matični ustanovi, ob predpostavki, da so izpolnjeni naslednji pogoji****:*
    - *zagotovljena 80 % prisotnost specializanta na kroženju (kar se smiselno upošteva tudi pri koriščenju dopustov), v skladu s četrtim odstavkom 30. člena Pravilnika o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 35/24),*
    - *delodajalec ima ustrezno pooblastilo za izvajanje specializacije,*
    - *delodajalec ima prosto specializantsko delovno mesto;*
- ***specializanti morajo kolikor je mogoče krožiti v matični ustanovi*** *(Zdravniška zbornica Slovenije pozove glavne mentorje in specializante, da pripravijo ustrezne načrte kroženja).*
- ***med pogoji za delo specializanta en dan na teden v matični ustanovi je tudi, da ima ta ustanova na voljo neposrednega mentorja iste stroke, ki je tisti dan prisoten na delovnem mestu****,*
- *navodila veljajo za vse specializante, tudi za tiste, ki že opravljajo specializacijo,*
- *navodila ne veljajo za Univerzitetni klinični center Ljubljana in Univerzitetni klinični center Maribor, saj je njihov namen zagotoviti, da specializanti več krožijo v splošnih in specialnih bolnišnicah.*

5.b Pripominjamo, da za specializante, ki so za čas trajanja specializacije zaposleni v zdravstvenih domovih, obeh univerzitetnih kliničnih centrih in pri zasebnih izvajalcih s koncesijo, še vedno velja zbornična izjema glede dela 1x tedensko pri delodajalcu:

*Zbornica dovoli predlagano obliko kroženja/usposabljanja specializanta pri delodajalcu, **največ enkrat tedensko**, pod posebnimi pogoji, kot so:*

- *da delo v tej ustanovi poteka v skladu s sprejeto razlago »Razlaga samostojnosti in odgovornosti specializantov pri delu, vezano na določilo drugega odstavka 20. člena Zakona o zdravniški službi«,*
- *da je delo tudi v tej ustanovi enako programu specializacije (in se s tem specializacija ne podaljšuje),*
- *da s tem soglaša specializant, njegov glavni mentor, njegov neposredni mentor na kroženju in nacionalni koordinator,*
- *da se s takšnim načinom strinjajo na oddelku/v ustanovi, kjer je specializant v tistem času na rednem kroženju/usposabljanju,*
- *da ima specializant tudi v primeru dela v matični ustanovi za konzultacijo na voljo neposrednega mentorja iste stroke in*
- *da ima specializant pred pričetkom nastopa dela pri delodajalcu 1x tedensko opravljene vse svoje redne obveznosti (kolokvije, posege, izpolnjen E-list specializanta).*

Tu specializante opozarjamo še na določilo četrtega odstavka 30. člena Pravilnika o specializacijah, ki določa, da mora biti specializant na posameznem področju kroženja prisoten najmanj 80 odstotkov časa, da se mu prizna kot opravljeno. Tako vam v primeru krajših kroženj, med katerimi morda koristite redni letni dopust ali ste v bolniškem staležu, delo pri delodajalcu odsvetujemo.

Specializante na tem mestu še opozarjamo, **da kombinacija ministrskih navodil in zbornične izjeme ni mogoča**. Ministrska navodila veljajo le za specializante, ki so zaposleni v splošnih in specialnih bolnišnicah (z izjemo obeh univerzitetnih kliničnih centrov), zbornična izjema pa velja za ostale specializante, v kolikor so izpolnjeni vsi pogoji, zato morebitno **delo pri delodajalcu 2x tedensko NI mogoče**. Navedeno pomeni:

- **da morajo specializanti, ki so zaposleni v splošnih in specialnih bolnišnicah (z izjemo obeh univerzitetnih kliničnih centrov) delo pri delodajalcu opravljati največ 1x tedensko**, <u>če so izpolnjeni vsi pogoji</u>, preostanek dela pa opravijo pri pooblaščenih izvajalcih, h katerim so razporejeni na kroženje,
- **da lahko specializanti, ki so zaposleni v zdravstvenih domovih, obeh univerzitetnih kliničnih centrih in pri zasebnih izvajalcih s koncesijo, izjemoma delajo pri delodajalcu največ 1x tedensko**, <u>če so izpolnjeni vsi pogoji</u>, preostanek dela pa opravijo pri pooblaščenih izvajalcih, h katerim so razporejeni na kroženje.

Skladno z vsebino specializacije **specializanti družinske medicine** kroženje kliničnega dela specializacije, opravljajo v obsegu štirih delovni dni na teden, enkrat tedensko pa delajo pri glavnem mentorju.

Glede mentorskih dni pri specializaciji iz urgentne medicine je Svet za izobraževanje zdravnikov, sprejel sklep ***št. 16/29/2026:*** *Veljavna vsebina specializacije iz urgentne medicine določa, da specializant, po opravljenem kolokviju pred pričetkom opravljanja samostojnega dela, en dan v tednu dela na deloviščih UC, če je mogoče, z glavnim mentorjem. Navedeno pomeni, da morajo specializanti urgentne medicine tekom specializacije opravljati mentorske dni enakomerno razporejeni na sledeča delovišča urgentnega zdravnika: Vozilo urgentnega zdravnika (VUZ), Enota za Bolezni (EzB) in Enota za Poškodbe (EzP). V kolikor glavni mentor svojemu specializantu iz objektivnih razlogov ne more omogočiti dela na vseh navedenih deloviščih, specializant opravlja mentorski dan v drugi enoti Vozila urgentnega zdravnika (VUZ), Enoti za Bolezni (EzB) in Enoti za Poškodbe (EzP), in ne z njim. Dolžnost glavnega mentorja je poskrbeti, da ima specializant takrat, ko dela v drugi enoti, vedno poimensko določenega neposrednega mentorja. Navedeno pomeni, da je delo 1x tedensko pri glavnem mentorju kot mentorski dan del programa specializacije iz urgentne medicine, in da morajo ustanove, kjer specializanti krožijo, specializantu omogočiti, da en dan v tednu iz tega razloga na kroženju manjka. Dolžnost glavnega mentorja in specializanta je, da se sproti dogovorita, kako bosta uporabila ta dan. V kolikor je specializant odsoten 1 dan v tednu (dopust, bolniška, počitek po dežurstvu...) se šteje ta dan (20%) na račun dneva z glavnim mentorjem in ne na račun kroženja. To pomeni, da mora biti specializant ostale 4 dni (80%) v celoti prisoten na kroženju.*

6. Opravljanje specializacije v primeru spremembe programa

Specializant opravlja specializacijo **po programu, ki velja na dan začetka opravljanja** specializacije. Če se v času opravljanja specializacije spremeni program specializacije, po katerem specializant opravlja specializacijo, lahko specializant nadaljuje opravljanje specializacije po novem programu, če je opravil **manj kot tretjino prejšnjega programa** specializacije. Specializant na Zbornico naslovi vlogo za opravljanje specializacije po novem programu. Ko je prehod na novo vsebino specializacije odobren, specializant ne more več preiti na staro vsebino specializacije, temveč specializacijo zaključi po novem programu.

7. Opravljanje dela specializacije v tujini

Specializant lahko tekom specializacije opravlja **del kroženj v tujini**, skupno **največ v trajanju 12 mesecev**. Od tega mora biti vsaj četrtina predlaganega kroženja v tujini iz ožje specialnosti specializanta. Vlogo specializant odda na obrazcu, ki je dostopen na spletni strani Zbornice. Glavni mentor in nacionalni koordinator specializacije morata v vlogi za specializantovo kroženje v tujini izčrpno utemeljiti namen kroženja v tujini in prednosti predlaganega usposabljanja v tujini ter kakšen doprinos bo tako kroženje v tujini imelo za javno zdravstvo v Sloveniji. **Vlogo je treba na Zbornico nasloviti najmanj dva meseca pred želenim odhodom** na kroženje v tujino. Vloge za kroženje v tujini obravnava in odobri Komisija za podiplomsko usposabljanje.

V primeru odobritve opravljanja dela specializacije v tujini, specializantu, skladno z določili Pravilnika o višini sredstev za specializacije, pripadajo enaki zneski, kot bi mu pripadali, če bi to kroženje opravil v pooblaščeni ustanovi v Republiki Sloveniji. Od 1. 6. 2026 dalje se uporablja Zakon o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev in funkcionarjev, povezanih z delom v tujini (Uradni list RS, št. 12/26; v nadaljevanju: ZPPJUFT), ki določa, do katerih stroškov so specializanti upravičeni za delo v tujini:

17. člen
(povračila stroškov in prejemki)
(1) Napoteni osebi pripadajo povračila stroškov in prejemki v enaki višini in pod enakimi pogoji, kot to velja za javne uslužbence v državni upravi v Republiki Sloveniji, in sicer:
1. stroški službenih poti,
2. stroški prevoza na delo in z dela v kraju napotitve,
3. kilometrina za uporabo lastnega osebnega avtomobila v službene namene,
4. stroški prehrane med delom (regres za prehrano),
5. regres za letni dopust,
6. zimski regres,
7. jubilejna nagrada,
8. solidarnostna pomoč,
9. odpravnina ob upokojitvi in ob prenehanju delovnega razmerja,
10. denarno nadomestilo za neizrabljen letni dopust,
11. nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu.
(2) Povračila stroškov in prejemki iz prejšnjega odstavka ne pripadajo napoteni osebi, če ji pripadajo iz kakršnega koli drugega naslova v enakem ali višjem znesku, kot bi ji pripadali v skladu s tem zakonom. Če napotena oseba iz drugega naslova prejema manj, kot bi ji pripadalo v skladu s tem zakonom, je upravičena do razlike skupnega zneska povračila stroškov in prejemkov v skladu s tem zakonom.

57. člen

(plača in drugi prejemki zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev specializantov)

Zdravstveni delavec in zdravstveni sodelavec, ki je zaposlen v javnem zdravstvenem zavodu in je napoten na delo v tujino v okviru specializacije, ki se opravlja za potrebe mreže javne zdravstvene službe, je upravičen do plače in drugih prejemkov v višini in pod pogoji, določenimi s tem zakonom, razen do:

1. dodatka za zahtevnost dela v tujini iz 13. člena tega zakona,

2. položajnega dodatka iz 14. člena tega zakona,

3. dodatka za dodatne naloge iz 15. člena tega zakona,

4. odmena za šolanje in varstvo otrok iz 29. člena tega zakona,

5. odmene za nepreskrbljene otroke iz 30. člena tega zakona,

6. odmene za nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja iz 31. člena tega zakona,

7. odmene za socialna zavarovanja nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja iz 32. člena tega zakona,

8. odmene za diplomatske aktivnosti zakonca ali zunajzakonskega partnerja iz 33. člena tega zakona,

9. odmene za aktivnosti ohranjanja in obnavljanja psihofizičnih sposobnosti zaradi dela na nevarnih območjih iz 36. člena tega zakona.

Za refundacijo sredstev iz naslova ZPPJUFT morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji:

1. Opravljanje dela specializacije v tujini na podlagi vloge specializanta **najprej vsebinsko odobri Zdravniška zbornica Slovenije (vlogo je potrebno na zbornico nasloviti vsaj 2 meseca pred želenim odhodom v tujino; vloga je dostopna na tej povezavi)**.
2. **Delodajalec mora specializanta napotiti na delo v tujino, usposabljanje v tujini pa je treba v pogodbi o zaposlitvi za opravljanje dela v tujini opredeliti tako, da iz vsebine usposabljanja izhaja, da gre za napotitev**. »Napotitev na delo v tujino« po ZPPJUFT pomeni sklenitev pogodbe o zaposlitvi ali aneksa k pogodbi o zaposlitvi za opravljanje dela oziroma nalog na delovnem mestu ali položaju, ki jih določi Vlada Republike Slovenije in za katere je kraj opravljanja dela določen v tujini.
3. Plača napotenega specializanta je sestavljena iz osnovne plače, dela plače za delovno uspešnost in dodatkov. Osnovna plača napotenega specializanta je enaka osnovni plači, ki je specializantu določena v skladu z zakonom, ki ureja skupne temelje sistema plač v javnem sektorju, na delovnem mestu ali funkciji, ki jo zaseda v Republiki Sloveniji ob napotitvi na delo v tujino.
4. **Povračilo stroškov iz naslova ZPPJUFT se izvede na enak način, kot povračilo ostalih stroškov specializacij**, ki se izvajajo za potrebe mreže javne zdravstvene službe v Sloveniji, torej v skladu s pravilnikom, ki ureja način zagotavljanja sredstev za pripravništvo, sekundariat in specializacije.
5. V primeru, da ustanova v tujini, ki gosti specializanta na usposabljanju, specializantu nudi prebivališče, stroške prehrane, prevoza itd. na svoj račun in ne na račun delodajalca specializanta ali na račun specializanta, potem specializant do povračila teh stroškov, v Sloveniji, ni upravičen.

8. Kakovostno izvajanje specializacij in »samostojno delo« specializantov

Specializant lahko v času specializacije samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je usposobljen z dotlej pridobljeno formalno izobrazbo (zaključen študij s strokovnim izpitom, opravljen sekundariat, opravljena druga specializacija), druge storitve s področja sedanje specializacije pa le po predhodnem pisnem pooblastilu ali pod

neposrednim nadzorom mentorja. Podpis mentorja v e-listu zdravnika specializanta potrjuje, da je specializant pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine določenega dela programa in obenem pomeni, da je specializant usposobljen in odgovoren za opravljanje teh del in storitev pri pooblaščenih izvajalcih, h katerim ga je razporedila Zbornica.

8.a Definicija »samostojnega dela« specializantov

Izvršilni odbor Zbornice je že leta 2010 sprejel **definicijo »samostojnega dela« specializantov**:
»To pomeni, da lahko specializant, ki je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine, kar s podpisom potrdi mentor na listu specializanta, samostojno opravlja ta dela in storitve izključno pri pooblaščenem izvajalcu specializacije. Pooblaščeni izvajalci za izvajanje specializacij so tisti izvajalci zdravstvene dejavnosti, ki izpolnjujejo organizacijske, kadrovske, materialne in druge pogoje in jih minister za zdravje na predlog zbornice s sklepom pooblasti za izvajanje posameznih vrst specializacij. Podpis mentorja na listu zdravnika specializanta tako nikakor ne pomeni dovoljenja specializantu za opravljanje teh storitev izven opravljanja programa specializacije in pri nepooblaščenih izvajalcih zdravstvene dejavnosti.
Kakršnakoli drugačna razlaga bi pomenila obid zakona (v tem primeru ZZdrS), saj bi negirala zahtevo zakonodajalca po licenci, kot enem izmed pogojev za samostojno opravljanje zdravniške službe. Nenazadnje bi postal nepotreben tudi specialistični izpit, saj bi bilo mogoče razumeti, da v celoti izpolnjen list zdravnika specializanta pomeni, da je specializant v celoti usposobljen za samostojno delo.«.

8.b Predpisovanje izvidov s strani specializantov

Svet za izobraževanje zdravnikov je glede **podpisovanja izvidov s strani specializantov** sprejel sledeč sklep:
»Ob upoštevanju določil 20. člena Zakona o zdravniški službi, ki pravi: »Zdravniki specializanti smejo opravljati zdravniško službo, za katero specializirajo, le pod vodstvom in z odgovornostjo mentorja. Ne glede na prejšnji odstavek lahko specializant med specializacijo samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine, kar s podpisom potrdi mentor na listu specializanta. Specializant je odgovoren za opravljanje teh del in storitev.«. Odločitev o samostojnem podpisovanju izvidov s strani specializanta je stvar odločitve tistega, ki specializanta na konkretno delovno mesto razporedi (ambulanta, urgenca, oddelek…). Glede na določilo 23. člena Zakona o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17 in 177/20, v nadaljevanju: ZPacP) pa Svet za izobraževanje zdravnikov zavzema stališče, da mora biti na izvidu poleg imena in priimka zdravnika navedeno tudi, da je slednji specializant.«.

8.c Dežurstva (neprekinjeno zdravstveno varstvo)

Pogoje za opravljanje **dežurne službe (neprekinjenega zdravstvenega varstva) specializantov** določa 36. člen Pravilnika o specializacijah.
Dokler se specializant **usposablja za samostojno opravljanje dežurne službe** (drugi odstavek 36.člena Pravilnika), ko v treh mesecih najmanj 12x opravlja neprekinjeno nujno zdravniško pomoč pod nadzorstvom zdravnika specialista, **po mnenju ministrstva za zdravje za to delo ni posebej plačan**, temveč se to ureja s prerazporejanjem delovnega časa. Ko začne dežurati sam, pa za to prejme plačilo posebej.

Specializanti, ki uveljavljajo pravice iz naslova varstva v času nosečnosti in starševstva v zvezi z nočnim in nadurnim delom (prepoved oziroma omejitev – (predhodno pisno soglasje) nočnega in nadurnega dela do dopolnjenega otrokovega tretjega leta starosti) morajo dežurno službo opravljati s **prerazporeditvijo delovnega časa na popoldansko delo (kjer je to mogoče) ter z delom ob vikendih (med 7-22 uro)**. Specializacije brez opravljenega dežurstva ni mogoče zaključiti.

Glavni mentor usklajuje in nadzira potek specializacije, ter s tem zagotavlja, da specializacija poteka po programu, sodeluje z neposrednimi mentorji in spremlja njihovo delo, ocenjuje napredovanje znanja specializanta ter organizira skupinske oblike usposabljanja specializantov. Delo glavnih mentorjev usklajujejo nacionalni koordinatorji specializacij, nadzorniki kakovosti in Komisija za podiplomsko usposabljanje pri Zbornici. V okvir njihovega dela sodi tudi nenehno periodično spremljanje poteka specialističnega usposabljanja po dogovorjenih protokolih celovitega upravljanja kakovosti, ki ga bodo izvajali v sodelovanju s specializanti ter neposrednimi in glavnimi mentorji. Vsi navedeni so v teh postopkih dolžni sodelovati.

9. Specializantska sredstva

V skladu z določili Pravilnika o višini sredstev za specializacije, specializantom pripadajo sredstva v višini **449,09 € letno** za:

- plačilo kotizacij tečajev in seminarjev v Sloveniji ali tujini,
- prevoz in bivanje v zvezi z udeležbo na tečajih in seminarjih ter
- nakup strokovne literature.

Nakup literature je po računovodskih predpisih možen na dva načina:

1. ustanova, ki literaturo kupi, je tudi lastnica literature, specializantu jo posodi za čas, ko jo le-ta potrebuje, ali
2. ustanova literaturo kupi, lastnik pa je specializant, kar se mu šteje v boniteto (od tega plača dohodnino in prispevke).

Ta sredstva mora specializant **najprej porabiti za plačilo obveznih tečajev** in šele nato za ostala izobraževanja po lastni izbiri.
Po mnenju vodje Oddelka za finance in računovodstvo Zdravniške zbornice Slovenije **se sredstva lahko prenašajo iz leta v leto**, delodajalec jih mora le ustrezno razmejiti.

S 1. 9. 2025 je v veljavo stopil nov Pravilnik o načinu zagotavljanja sredstev za specializacije, ki je ukinil dosedanjo prakso, na podlagi katere je delodajalec specializanta vsak mesec prejel nakazilo 1/12 specializantskih sredstev. **Po novem pravilniku mora delodajalec specializanta pripraviti obračun stroškov izobraževanj** (iz 5. člena Pravilnika o višini sredstev za specializacije) **na podlagi plačanih računov za izobraževanja, ki se jih je udeležil specializant.**

Sredstva morajo specializanti porabiti do zaključka specializacije.

Po mnenju Oddelka za finance in računovodstvo dostopi do portalov z izobraževalnimi vsebinami sodijo med stroške strokovne literature.

S Pravilnikom o višini sredstev za specializacije so dodatna sredstva namenjena še za naslednje tečaje in module:

1. *tečaj iz transfuzijske medicine v višini 438,99 eura na specializanta,*
2. *podiplomski tečaj za specializante pediatrije v višini 702,39 eura na specializanta,*
3. *plačilo modulov specializantov družinske medicine, anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine ter urgentne medicine v višini 195,00 eurov na en modul,*
4. *tečaje specializantov urgentne medicine:*
    - *tečaj ALS (»Advanced Life Support course« oziroma tečaj dodatnih postopkov oživljanja za odrasle) v višini 700,00 eurov na specializanta,*
    - *tečaj ATLS (»Advanced Trauma Life Support course« oziroma tečaj oskrbe poškodovanca) v višini 841,80 eura na specializanta ali tečaj ETC (»European Trauma course« oziroma tečaj oskrbe poškodovanca) v višini 800,00 eurov na specializanta,*
    - *tečaj APLS (»Advanced Pediatric Life Support course « oziroma tečaj dodatnih postopkov oživljanja za otroke) v višini 695,00 eurov na specializanta ali tečaj EPLS (»European Pediatric Life Support course« oziroma tečaj dodatnih postopkov oživljanja za otroke) v višini 690,00 eurov na specializanta,*
5. *tečaj iz paliativne medicine v višini 300,00 eurov na specializanta za specializante anesteziologije, reanimatologije in perioperativne intenzivne medicine, družinske medicine, ginekologije, internistične onkologije, infektologije, nefrologije, urgentne medicine, nevrologije, kardiologije in vaskularne medicine, pediatrije ter specializante internističnih in kirurških specializacij,*
6. *podiplomski tečaj bolnišnične higiene v višini 2.200,00 eurov na specializanta za specializante infektologije in klinične mikrobiologije,*
7. *dodiplomski študij splošne oziroma dentalne medicine specializantov maksilofacialne kirurgije v višini šolnine, določene z veljavnim cenikom fakultete,*
8. *dvosemestrski tečaj iz javnega zdravja v višini 3.600,00 eurov na specializanta za specializante javnega zdravja.*

10. E-list zdravnika specializanta

Potek specializacije in opravljanje posegov tekom specializacije potrjujeta glavni in neposredni mentor v elektronskem **Listu zdravnika** specializanta. To je dokument, v katerem mentorji potrdijo, da je specializant opravil predpisani del programa tako, da je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine. Vanj specializanti dostopajo preko intranetnih strani zbornice: www.zdravniskazbornica.si (kontakt za geslo za dostop do intranetnih strani: podpora@zdravniskazbornica.si). **Obvezno je sprotno izpolnjevanje E-lista**. **Mentor lahko zavrne potrditev opravljenega kroženja in posegov, če specializant zanj zaprosi več kot 3 mesece po zaključenem kroženju**.

11. Specialistični izpit

Odsotnost z dela za pripravo na specialistični izpit - da lahko specializanti ostanejo zaposleni do opravljanja specialističnega izpita, naj v svojem programu kroženja predvidijo **45 delovnih dni** odsotnosti z dela (cca. 2 meseca) – »študijskega dopusta« za pripravo na specialistični izpit. Specializanti, ki specializirajo po vsebini specializacije, ki nima časovno opredeljenega »študijskega dopusta« za pripravo na specialistični izpit, naj pripadajoči »študijski dopust« koristijo pred zaključkom kroženja, v sklopu daljšega področja kroženja, po dogovoru z glavnim mentorjem in po potrebi z nacionalnim koordinatorjem specializacije. V tem primeru je potrebno program specializacije **predhodno primerno prilagoditi**. V kolikor to **ni mogoče**, lahko glavni mentor specializanta Zbornici **predlaga podaljšanje specializacije**.
ZZdrS in Pravilnik o specializacijah določata, da mora specializant opraviti **specialistični izpit najpozneje v treh mesecih po tem, ko je opravil predpisani program specializacije.** Če kandidat v navedenem roku specialističnega izpita ne opravi, Zbornica izda odločbo o prenehanju specializacije.
Po potrditvi elektronskega lista specializanta, s strani glavnega mentorja in koordinatorja specializacije, specializant na Zbornico **najmanj 45 dni pred** želenim opravljanjem izpita naslovi izpolnjeno prijavnico na specialistični izpit, ki jo lahko:

- pošlje na elektronski naslov: **specialisticniizpiti@zzs-mcs.si**,
- pošlje po pošti na naslov: Dunajska cesta 162, 1000 Ljubljana,
- vloži osebno na zbornici ali
- pošlje preko VEP na naslov: zdravniska.zbornica@vep.si (samo v kolikor ima ustvarjen VEP).

O času in kraju opravljanja specialističnega izpita zbornica obvesti kandidata z Obvestilom. Kandidatu, ki opravi specialistični izpit, Zbornica izda potrdilo o opravljenem specialističnem izpitu in z njim podeli naziv specialista ustrezne specialnosti. Ko zbornica prejme zapisnik o uspešno opravljenem specialističnem izpitu, kandidatu po uradni dolžnosti izda **odločbo o podelitvi licence**, za delo na določenem specialističnem področju. **Pravilnik določa, da je specialistični izpit dovoljeno opravljati največ trikrat.**
Za dodatne informacije glede specialističnih izpitov, sta na voljo Sonja Kočar, tel: 01 307 21 64, e-naslov: sonja.kocar@zdravniskazbornica.si ali Jana Jenko, tel: 01 307 21 60, jana.jenko@zdravniskazbornica.si).

V primeru težav ali dodatnih vprašanj tekom specializacije vas prosimo, da se najprej obrnite na svojo svetovalko. Pravno področje izobraževanja pokrivata Tina Šapec (tina.sapec@zdravniskazbornica.si) in Klara Zupančič (klara.zupancic@zdravniskazbornica.si).

Pripravil:
Oddelek za specializacije